

Finns det nyheter om evigheten?

Religionsfilosofiska anteckningar av Kåre Strindberg, präst SvK i Stockholm

Den liberalteologiska utmaningen

Liberalteologin tillkom från början som ett försök att rädda den kristna tron undan Upplysningstidens attacker mot det kristna dogmat.

Stora framsteg uppnåddes i de vetenskapliga metoderna, vilka även kom kyrkan tillgodo. De sociala och ekonomiska förbättringarna var uppenbara. Men med tiden utvecklades upplysningsfilosofin till att kräva empirio-kritiska sanningsanspråk. De fem sinnen observation blev inte bara de enda godkända källorna till kunskap överhuvudtaget, utan också den enda grunden för att tillerkänna existens:

"det som inte kan förnimmas via de fem sinnen kan inte finnas."

Detta kallas för reduktionism.

Liberalteologerna har så många olika och sinsemellan motsägande uppfattningar, vilket dock inte bekymrar dem och sätter genomgående sina egna skilda uppfattningar före Bibelns ord. Att den allmänna filosofin inte skriver under på de radikala empirio-kritikernas sanningskriterier, har inte fått liberalteologerna att återvända till den klassiska filosofin och teologin.

Ibland sammanfaller de liberalteologiska uppfattningarna med kyrkans, bara för att man nästa gång upptäcker att de är på väg bort, för deras utgångspunkt är en annan, ofta skiljer även målen.

De grundar, på sikt, en ny religion, vid sidan av den uppenbarade. Därför uppfattas deras läror som allt på skalan mellan bleka kopior till rena religionsförfälskningar.

Liberalteologerna kan inte lokalisera sin känsla till verkligheten. Deras förespråkare har för länge sedan lämnat den politiska liberalismens tolerans och demokratiska kultur och utvecklat intolerans och behandlar trossyskon som främlingar. Därför kallar jag dem i stället för modernister. En dag blir de omoderna.

Postmodernismen

När det gäller postmodernismens ifrågasättande av förekomsten av objektiv sanning, kommer man långt med att hänvisa till juridikens beviskriterier (motiv – medel – tillfälle) eftersom de inte anvisar någon kunskapsväg att verifiera/ falsifiera sina teser.

Postmodernismens syn skulle aldrig hålla i en rättssal eller på ett socialkontor. Med postmodernismen har liberalteologin hamnat i en hopplös återvändsgränd. Postmodernismens teser måste avfärdas som osanna, om det inte finns sanning: Om det inte finns sanning så vilar auktoriteten bara på den råa makten. Men den eftertraktade makten kan vändas emot dem själva, när som helst.

Vilka filosofer och filosofiskolor fungerar med klassisk kristendom?

Aristoteles – för hans realism i kunskapsteori och verklighetsuppfattning, bl.a. definitionsläran, och hans betonande av lycksaligheten och dygden som det högsta i etiken.

Paulus – för hans systematisering av Bibelns råmaterial.

Augustinus – för hans strävan att presentera kristen tro så att den fungerar med sin samtids filosofi.

Thomas av Aquino – för hans strävan efter syntes mellan tro och vetande.

Erasmus av Rotterdam – för hans humanism och bibeltrohet.

Blaise Pascal – för hans sannolikhetslära och kristna tro.

Immanuel Kant – för hans minimalistiska kunskapsteori och tro.

Sören Kierkegaard – för hans kristna uppgörelse med idealismen, monismen och panteismen.

Oskar Bensow – för att han lotsade den klassiska teologin igenom liberalteologins reduktionism i Sverige.

Albert Einstein – för hans teoribildningar om oändligheten kring tid och rum och hans tro på en skapande Gud.

(Listan är längre)

Dessa stora traditioner är samlade och strukturerade i ny-thomismen, med namnet hämtat från Thomas av Aquino, eftersom den, liksom han, strävar efter en syntes mellan klassisk kristen tro och modernt vetande. Den kyrkliga teologin har mått bra av att ifrågasättas av kritiker. Endast de som är trogna kyrkans lära är till slut behöriga och intressanta debattpartners till utmanarna, än de som ständigt har strukit flagg inför attackerna.

Kan en protestant vara nythomist?

Ja, därför att nythomismen har en grundläggande religionsfilosofisk hållning av realism i verklighetsuppfattning och kunskapsteori som är gemensam för alla klassiskt kristna, oavsett kyrkotillhörighet. Nythomismen är en inkluderande tradition medan liberalteologin är exkluderande.

Vad att göra nu?

Eftersom liberalteologier dominerar de flesta stora kyrkosamfund i Sverige idag måste man som klassiskt kristen ta ett steg tillbaka, dit där alla var innan de lämnade oss. Framtiden tillhör de pilgrimer som är väl skodda, som vinner respekt för sin kunskap och intellektuella saklighet och kan lokalisera Gud och Tron i verkligheten.

Nythomismens ekumeniska betydelse

Det nyväckta intresset för nythomismen, som är Rom. Kat. K:ans officiella religionsfilosofi, är av stor ekumenisk betydelse, då en gemensam tankemässig grundsyn underlättar för alla parter att lära av varandra. "Undrens tid är ej förbi" (SvPs 40:6).

K. S. 2018-02-08